

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 31.05.2017 № 7)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ"
2.03.07.14**

електронна пошта: L.Ovcharenko@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-23-22
керівник ДСС: Вулевич Н. М.

Київ – 2017

	Стор.
1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження..	4
2.1. Відповідність.....	4
2.2. Точність.....	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність.....	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	7
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	9
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	10
3. Заключна частина.....	11

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження щодо реалізації продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами (далі – ДСС, спостереження) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період ДСС, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Звіт з якості є відправною точкою для підготовки системи звітів з якості, орієнтованих на широке коло споживачів (як на користувачів, так і на виробників статистичної інформації), задоволення їхніх потреб в інформації щодо якості даних та процесів певних державних статистичних спостережень.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність і пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність і зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначені розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06 2010 № 216.

Метою проведення ДСС є отримання даних щодо обсягів та вартості власно виробленої продукції сільського господарства, реалізованої сільськогосподарськими підприємствами, обсягів направленої на перероблення продукції сільського господарства, а також щодо наявності у них запасів зернових, олійних культур та цукру. Ці дані використовуються для визначення середньої вартості одиниці реалізованої продукції сільського господарства (середньої ціни реалізації) за її видами, розрахунку індексів фізичного обсягу та індексів цін реалізації продукції рослинництва, тваринництва та продукції сільського господарства у цілому, складання балансів основних продуктів рослинництва та тваринництва.

Спостереження запроваджене з 1990 року.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.07 "Сільське, лісове та рибне господарство".

Спостереження здійснюються за формами № 21-заг (місячна, річна) "Звіт про реалізацію продукції сільського господарства" на підставі Роз'яснень щодо їх заповнення від 05.08.2016 № 17.4-12/18.

Нормативно-правовою основою проведення ДСС є Закон України "Про державну статистику" та щорічні плани державних статистичних спостережень, затверджені Кабінетом Міністрів України.

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюють дані цього спостереження, є:

– статистичні бюлетені "Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами", "Надходження зернових та олійних культур на підприємства, що займалися їхнім зберіганням та переробкою", "Основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку України";

– статистичні збірники "Україна у цифрах", "Статистичний щорічник України", "Регіони України", "Сільське господарство України", "Індекси цін виробників".

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію за результатами розробки ДСС у зведеному вигляді на паперових та електронних носіях, засобами зв'язку в порядку та на умовах, визначених Держстатом.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками ДСС є:

кількість власно виробленої продукції сільського господарства, яка була реалізована (за видами продукції);

вартість власно виробленої продукції сільського господарства, яка була реалізована (за видами продукції);

кількість власно виробленої продукції сільського господарства, яка була перероблена на своїх потужностях та передана для перероблення на давальницьких засадах (за видами продукції);

кількість продукції, яка безпосередньо зберігається в господарстві (власна та прийнята на зберігання) на кінець звітного періоду (цукор, зернові та олійні культури за видами).

Показники спостереження враховують вимоги міжнародних стандартів, зокрема Регламенту Європейського парламенту та ради Європейського Союзу № 138/2004 від 05.12.2003 щодо економічних рахунків у сільському господарстві.

Одиницею ДСС (статистичною одиницею) є місцева одиниця за видом економічної діяльності.

Респондентами (звітною (обліковою) одиницею) цього спостереження є юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб, які здійснюють сільськогосподарську діяльність.

При проведенні ДСС використовуються Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Номенклатура продукції сільського господарства (НПСГ). За географічним охопленням згідно з КОАТУУ узагальнення даних цього спостереження здійснюється по районах, містах, областях.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Обстеження проводиться відповідно до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження щодо реалізації продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держстату від 15.08.2016 № 147 і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна діяльність"/"Сільське, лісове та рибне господарство".

Згідно з Методологічними положеннями ДСС здійснюється на суцільній основі з місячною періодичністю. Формування сукупності звітних одиниць спостереження виконується на центральному рівні щорічно з унесенням змін протягом року.

Одиниці ДСС належать до сектору нефінансових корпорацій, вид діяльності яких за КВЕД відноситься до груп 01.1-01.6.

Для формування сукупності одиниць спостереження джерелами інформації є:

- Реєстр статистичних одиниць у сільському господарстві, мисливстві, лісовому і рибному господарстві (Реєстр АГРО);
- перелік підприємств, що звітували за формою № 21-заг (місячна) за січень-листопад звітного року.

Одержану первинну інформацію перевіряють: проводиться контроль на повноту введення інформації, арифметичний і логічний контроль первинної інформації. У разі виявлення помилок первинна статистична інформація опрацьовується з респондентами, коригується та заноситься до бази даних. Опрацьовані масиви даних об'єднуються з масивами звітів, що надійшли в електронному вигляді. Проводяться арифметичний і логічний контроль зведень, контроль з попереднім періодом. У подальшому бази даних з регіонального рівня надсилаються на державний рівень, де зливаються в єдиний масив даних, повторно контролюються. Уведення даних, їх оброблення й агрегація здійснюються із застосуванням програмного забезпечення у комплексі електронної обробки інформації (КЕОІ).

При проведенні ДСС методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Аналіз причин неподання свідчить, що за 2016 рік не прозвітувало 0,5% одиниць. Більшість з них не подали звіт з причин призупинення діяльності, відсутності за наявними адресами, припинення або в стадії припинення одиниці.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни надання даних і підготовки публікацій за результатами розробки спостереження встановлені планом державних статистичних спостережень та розміщені на офіційному веб-сайті Держстату в Каталозі офіційних статистичних публікацій та Календарі оприлюднення інформації Держстату, де вказані терміни оприлюднення матеріалів на веб-сайті.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється в заплановані терміни. У випадку необхідності перенесення цих термінів на веб-сайті Держстату для користувачів розміщується відповідне повідомлення.

Вид публікації та назва	Заплановані терміни поширення
1. Статистичний бюлетень	03.03 (річна)
"Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами";	17.02
	18.03
	15.04
	18.05
2. Статистична інформація на веб-сайті:	
– індекси цін реалізації продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами;	16.06
	15.07
	17.08
– середні ціни реалізації продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами	15.09
	18.10
	17.11
	16.12

Збір, обробка й аналіз первинної та зведеної інформації здійснюється в такі терміни:

	Збір первинних даних на територіальному рівні	Обробка первинних даних на територіальному рівні	Обробка первинних даних на державному рівні	Аналіз зведених даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
форма № 21-заг (місячна)	до 5 числа після звітного періоду (крім січня)	до 11 числа після звітного періоду (крім січня)	до 11 числа після звітного періоду (крім січня)	II декада після звітного періоду (крім січня)	II декада після звітного періоду (крім січня)
форма № 21-заг (річна)	до 20 січня	до 04 лютого	до 10 лютого	II декада лютого- I декада березня	I декада березня

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються протягом 5-ти робочих днів, що відповідає вимогам Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати ДСС розміщуються у вільному доступі у форматах *.xls, *.pdf на офіційному веб-сайті Держстату, зокрема, щомісячні та річний статистичні бюлетені "Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами" розміщено в розділі "Публікації"/"Сільське, лісове та рибне господарство". Також вони надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Методологічні положення з організації спостереження розміщені на офіційному веб-сайті Держстату в розділах "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна діяльність"/"Сільське, лісове та рибне господарство" та "Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"2.03.07 Сільське, лісове та рибне господарство"/"Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами (2.03.07.14)".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо отримання результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефон: (044) 287–23–22;

адреси електронної пошти: L.Ovcharenko@ukrstat.gov.ua;
office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

тел. 287–06–72, факс 235–37–39;

адреса електронної пошти: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

Концепція ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, основні показники цього спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень та по регіонах.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації щодо реалізації продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних, а також пропозицій щодо вдосконалення інструментарію проведення ДСС.

Користувачами інформації, яка отримана за результатами цього спостереження, є органи державної влади та місцевого самоврядування, науково-дослідні інститути, навчальні заклади, підприємства та установи.

У липні 2016 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо статистичних даних, які містяться в статистичному бюлетені "Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами" (далі – анкетне опитування), а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Результати анкетного опитування свідчать, що 90% опитаних користувачів статистичної інформації задовольняє перелік показників, наведених у статистичних публікаціях щодо реалізації продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами. Статистична інформація з вищезазначених питань для 54% користувачів є основною або важливою складовою, для 43% – додатковою інформацією.

Основною метою використання цих даних є підготовка аналітичних матеріалів, про що зазначили 72% користувачів, розроблення концепцій, стратегій, програм, нормативних актів, інших документів (38%), моніторинг виконання загальнодержавних та регіональних програм розвитку (31%).

На "відмінно" та "добре" оцінили якість статистичної інформації в залежності від критеріїв 87-74% користувачів. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Точність/Надійність", другим серед усіх критеріїв якості визначено "Своєчасність та Пунктуальність", третім – "Доступність та Зрозумілість/Ясність", четвертим – "Відповідність/Релевантність", і останнім – "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність".

Інформаційне забезпечення користувачів статистичної інформації співробітниками органів державної статистики на "відмінно" та "добре" оцінюють 84% користувачів.

На підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації в статистичному бюлетені "Реалізація продукції сільського господарства сільськогосподарськими підприємствами" у 2016 році вперше розміщено групування сільськогосподарських підприємств за обсягами та середніми цінами реалізованої продукції сільського господарства, а також вперше подані дані щодо загальної потужності одночасного зберігання в сільськогосподарських підприємствах зернових та олійних культур у спеціалізованих або пристосованих для зберігання врожаю приміщеннях.

Більш детально оцінки користувачів щодо якості статистичної інформації наводяться в повідомленні для користувачів, яке розміщено на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні у 2016 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2015 роком зменшилося за формою № 21-заг (місячна) на 45,3% за рахунок зменшення кількості респондентів і удосконалення форми державного статистичного спостереження, за формою № 21-заг (річна) – залишилося практично без змін.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 21-заг (місячна) становлять 2 години 27 хвилин, форми № 21-заг (річна) – майже 5 годин. Більшості з числа опитаних респондентів (86% – за формою № 21-заг (місячна) і 78% – за формою № 21-заг (річна)) було нескладно зрозуміти роз'яснення та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форми. Індекс задоволеності респондентів за формою № 21-заг (місячна) становить 93, за формою № 21-заг (річна) – 89 (при середньому значенні показника по державних статистичних спостереженнях – 88).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Відсоток звітування в електронному вигляді за формою № 21-заг (місячна) у 2016 році становить 87%, за формою № 21-заг (річна) за 2016 рік – 76%.

У 2016 році було проведено внутрішнє тестування форм № 21-заг (місячна, річна), за результатами якого суттєво скорочено кількість показників на 2017 рік, уточнено їхню редакцію.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначено положеннями законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про захист персональних даних", "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів ЄС.

Для забезпечення встановлених національним та міжнародним законодавством гарантій перед респондентами в практиці проведення цього державного статистичного спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

– первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення державного статистичного спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

– статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

– в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не поширюється.

У ході проведення спостереження забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З цією метою передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно організації спостереження, його проведення, збору даних, формування інформації та її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

3. *Заключна частина*

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також покращення ефективності витрат і зменшення навантаження на респондентів, що здійснюється шляхом:

- удосконалення системи показників за рахунок скорочення дублюючих показників (кількості продукції, яка була перероблена на своїх потужностях та передана для перероблення на давальницьких засадах);

- удосконалення програмного забезпечення для надання звітів в електронному форматі;

- визначення методів внутрішньої оцінки та незалежної зовнішньої оцінки ефективності;

- встановлення постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації, респондентами ДСС;

- запровадження нових технологій обробки даних.

Отже, основним напрямом розвитку спостереження є переведення його до інтегрованої системи статистичної інформації (ІССІ), керованої метаданими, яка забезпечить автоматизацію та уніфікацію процесів збору, обробки та аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.

На офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) розміщено всю інформацію, необхідну для проведення ДСС: інструментарій, методологічні матеріали, а також отримані за його результатами статистичні дані з термінами їх оприлюднення. Це дозволяє користувачам самостійно використовувати необхідну їм інформацію щодо цього спостереження.